

135052 - “İşlerini (idarelerini) yürütmek için bir kadını başlarına geçiren bir topluluk asla felah bulmaz.” Hadisi hakkında

Soru

“İşlerini (idarelerini) yürütmek için bir kadını başlarına geçiren bir topluluk asla felah bulmaz.” Hadisinin sıhhat derecesi nedir?

Bu hadis, kadının, İslâm’daki liderlik vasfını eksiltmek ve onun yeteneklerini gözardı etmek için midir?

Detaylı cevap

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah’adır.

Bu hadis, ümmetin sahih olarak kabul ettiği hadislerdendir.

Hadis şöyledir:

Ebu Bekra’dan -Allah ondan râzı olsun-

rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

لَقَدْ نَفَعَنِي اللَّهُ بِكَلِمَةٍ {

سَمِعْتُهَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيَّامَ

الْجَمَلِ بَعْدَ مَا كَذَبْتُ أَنْ أَلْحَقَ بِأَصْحَابِ الْجَمَلِ فَأَقَاتِلَ

مَعَهُمْ . قَالَ : لَمَّا بَلَغَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

: وَسَلَّمَ أَنَّ أَهْلَ فَارِسَ قَدْ مَلَّكُوا عَلَيْهِمْ بِنْتُ كِسْرَى قَالَ

لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ . [رواه البخاري والنسائي في

[السنن، وبوب عليه النسائي بقوله: النهي عن استعمال النساء في الحكم

“Andolsun ki Rasûlullah

-sallallahu aleyhi ve sellem-’den işittiğim bir söz ile

Allah bana hayır ve menfaat ihsan buyurdu da cemel (vakası) günlerinde cemel ashabına katılarak (Ali'ye karşı) onlarla birlikte savaşıyordum (ki onlara katılmadım).

Ebû Bekra (o sözü bildirerek) der ki:

Persler, başlarına (ölen kral) Kisra'nın yerine onun kızını kraliçe olarak geçirdikleri haberi Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e ulaştığında O şöyle buyurdu:

-İşlerini (idarelerini) yürütmek için bir kadını başlarına geçiren bir topluluk asla felah bulmaz.”[1]

Bu hadiste kadının, İslâm'daki liderlik vasfını eksiltmek ve onun yeteneklerini gözardı etmek diye bir şey yoktur. Aksine kadını nefsî, bedenî ve şahsî tabiatına uygun olmayan işlerde heder olup kaybolmaktan ve onu fesada uğramaktan veya ifsat etmekten korumuş olan İslâm şeriatının diğer hükümlerine uymayan şeylerden korumak için kadının yeteneklerini, doğru ve uygun tarafa yönlendirmek vardır.

İlmî Araştırmalar ve Dâimî

Fetvâ Komisyonu'na:

“Kadının, namazda insanlara imamlık yapmamakla birlikte erkeklerden daha kültürlü olan bir grup müslüman kadının erkeklere liderlik (yöneticilik) yapmaları câiz midir? Kadının, devlette bazı makamlara ve başkanlığa gelmesine (lider olmasına) engel olan diğer şeyler nelerdir? Bunlar niçin engeldir?”

Diye sorulmuş, bunun üzerine
komisyon şöyle cevap vermiştir:

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-‘in sünneti, İslâm şeriatının amaç ve hedefi, icmâ ve vâkıa, kadının emirlik makamı ile kazâ (hâkim ve yargıçlık) makamını üstlenemeyeceğine delâlet etmiştir. Çünkü Ebu Bekra’nın Allah ondan râzı olsun- bu konuda rivâyet ettiği hadisin hükmü geneldir. Bu hadis şöyledir:

{
لَمَّا بَلَغَ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ أَهْلَ فَارِسَ قَدْ
مَلَكَوا عَلَيْهِمْ بِنْتُ كِسْرَى قَالَ: لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ
أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ.} [رواه البخاري]

“Fâris ehli (İranlılar), başlarına (ölen kral) Kisra’nın yerine onun kızını kraliçe olarak geçirdikleri haberi Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-‘e ulaştığında O şöyle buyurdu:

-İşlerini (idarelerini) yürütmek için bir kadını başlarına geçiren bir topluluk asla felah bulmaz.”[2]

Çünkü hadiste geçen “kavm/topluluk” ve “imrae/kadın” kelimeleri, nefiy (olumsuz) bağlamında nekire olarak gelmiştir. Bundan dolayı umuma delâlet eder. Fıkıh usûlünde bilindiği üzere itibar, lafzın umumî oluşudur, sebebin hususî oluşuna değildir.

Bunun sebebi de şudur:

Kadınların şânından olan akıl yönünden eksik olma, zayıf düşünme ve çok duygusal olma gibi hasletler, onların düşünmelerine engel olur. Çünkü tebânın hâlini araştırmak, emirliğin şânındandır. Emir, tebânın ıslahı için gerekli olan umumî işleri üstlenir. Bunun için de vilâyetlere yolculuğa çıkmak, ümmetin fertleri ve topluluklarıyla biraraya gelmek, kimi zaman cihad için orduya komuta etmek, düşmanlarla akit ve ahitler imzalamak için onlarla karşı karşıya gelmek, savaşta ve barışta beyatleşmek için ümmetin erkek ve kadın fertleri ile biraraya gelmek zorunda kalır. Bütün bunlar, onun kadınlık haline uygun değildir. Çünkü kadının ırzının korunmasıyla ilgili hükümler, onu satmak gibi iğrenç şeylerden korumak için meşrû kılınmıştır.

Râşid halifeler asrında ümmetin icmâi ile hayırla anılan ilk üç dönemin önderlerinin ilmî icmâi da, kadına emirlik ve kazâ (hâkim ve yargıçlık) verilmemesi buna delildir. Nitekim bu dönemlerde yaşayan kadınlardan Kur'an, hadis ve ahkâm ilimleri gibi dînî ilimlerde nice kültürlü kadın vardı. Buna rağmen bu dönemlerde kadınlar, emirlik ve buna bağlı makamlara ve umumi başkanlığa gelmek ve bu makamlarda görev almaya göz dikmemişlerdir.”[3]

Web sitemizde bu konuda detaylı bilgi, daha önce (20677) ve (71338) nolu soruların cevaplarında verilmişti.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1]

Buhârî, hadis no: 4425. Nesâî, 'Sünen', c: 8,
s: 227. Nesâî bu hadis hakkında bir bab açmış ve şöyle
 demiştir: 'Kadınları hükümde kullanmaktan nehiy'

[2]

Buhârî, hadis no: 4425

[3] Komisyon başkanı:

Abdulaziz b. Baz. Üye:

Abdurezzak Afîfî. Üye: Abdullah b. Ğudeyyân. İlmî

Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu Fetvâları, c: 17, s: 13-17